

Stiftelsen Sverigefinska Skolan i Eskilstuna

susan.heikinniemi@live.se

Rektorn vid Sverigefinska skolan i Eskilstuna

Anneli Holmroos

rektor@erk.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Sverigefinska skolan i Eskilstuna
i Eskilstuna kommun

Tillsyn i Sverigefinska skolan i Eskilstuna

Skolinspektionen genomför tillsyn i Eskilstuna kommun under januari 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sverigefinska skolan i Eskilstuna besöktes av Skolinspektionen den 21 och 22 januari 2014.

Fakta om skolenheten

Stiftelsen Sverigefinska Skolan (ERK) driver Sverigefinska skolan i Eskilstuna. Skolan invigdes 1993 och var på den tiden Eskilstunas första friskola. Skolan har drygt 80 elever fördelade på förskoleklass, med 14 elever, och årskurserna 1–6, med cirka 70 elever. Stiftelsen är också huvudman för ett fritidshem med 44 elever inskrivna. Undervisningen bedrivs i en blandning av åldershomogena och åldersintegrerade klasser beroende på elevunderlaget i respektive åldersgrupp. Klasserna är relativt små. För arbetet med elevhälsa har skolan ett elevhälsoteam som också är skolans likabehandlingsteam. Elevhälsoteamet består av skolans rektor, skolsköterska, specialpedagog samt en klasslärare och en förskollärare.

Enligt skolans egen redovisning av kunskapsresultaten i årskurs 3 läsåret 2012/2013 når 80 procent av eleverna godtagbara resultat i alla ämnen. Sett över tid är det en försämringsring av resultaten utom i svenska som andra språk där kunskapsresultaten legat konstant på 100 procent. Läsåret 2013/2014 har skolan inte undervisning i svenska som andra språk.

För de samhällsorienterande ämnena är den genomsnittliga betygspoängen i årskurs 6 betydligt lägre än i riket läsåret 2012/2013. Låga värden hade också ämnena svenska och engelska.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Sverigefinska skolan visar att rektorn behöver ta ett samlat grepp kring styrningen och ledningen av skolans systematiska kvalitetsarbete. I det korta perspektivet handlar det om att säkra elevernas rätt till en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero, i det långa perspektivet att förbättra elevernas kunskapsresultat. Huvudmannen måste ta sitt ansvar för att verksamheten kan bedrivas långsiktigt och med god kvalitet, vilket förutsätter ett stabilt elevunderlag och en ekonomi i balans.

Skolans gemensamma systematiska kvalitetsarbete behöver förbättras när det gäller att följa upp och analysera resultaten och utifrån det planera och prioritera utvecklingsinsatser. På ett lättillgängligt sätt behöver arbetet dokumenteras så att det framgår tydligt för alla vad som ska prioriteras och utvecklas på lång och på kort sikt. Med avseende på skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete inom områdena trygghet och studiero samt elevhälsa behöver rektorn snarast initiera ett förbättrings- och utvecklingsarbete. Lärarna måste få stöd i arbetet med att tillförsäkra eleverna en social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Styrningen och ledningen av verksamheten samt samarbetet mellan lärarna behöver stärkas. Rektorn måste leda det kollegiala lä-

randet för att stimulera lärarna att öka kvaliteten i undervisningen, öka elevinflytandet i alla delar och för att säkerställa och förbättra likvärdigheten.

Huvudmannen och rektorn måste skyndsamt färdigställa skolans nya bibliotek så att där finns resurser i form av medier, teknik och personal för att förmedla, söka och värdera information och läsupplevelser av olika slag. Skolbiblioteket ska till sin utformning stödja elevernas lärande, det vill säga användas aktivt i undervisningen, inte minst vad gäller att främja språkutvecklingen i en tvåspråkig undervisningsmiljö.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Sverigefinska Skolan i Eskilstuna att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 oktober 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Sverigefinska skolan i Eskilstuna måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Bedriva ett målinriktat arbete för att skapa trygghet och studiero.
- Genomföra insatser för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Upprätta en plan mot kränkande behandling som innehåller de åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling och i övrigt uppfyller lagens krav.
- Göra eleverna delaktiga i arbetet med trygghet och studiero.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I läroplanen anges att skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen, rektorn och läraren ska också se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det upprättas en plan för arbetet. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid intervjuerna framkommer att det inte råder studiero i årskurs 3 till 6. Skolans arbetsmiljö präglas inte av trygghet och det förekommer kränkningar. Respektive lärare har försökt skapa studiero i sin klass men inte lyckats. Rektorn har fattat beslut om en

omstrukturering av klasserna i årskurs 4 till 6 vid två tillfällen under 2013. Nya skolgemensamma ordningsregler har tagits fram i början på 2014 men utan lärarnas och elevernas egentliga medverkan. Av lärarintervjun framkommer en uppgivenhet och hopplöshet inför situationen då de åtgärder som vidtagits inte upplevts adekvata eller tillräckliga. Skolan saknar ett verksamt förebyggande arbete mot kränkande behandling för trygghet och studiero. Vid intervjuerna framkommer att de funktioner som ska stödja arbetet, elevhälsan och planen mot kränkande behandling, fungerar inte som avsett. Elevhälsan saknar de psykosociala och psykologiska insatserna. Likabehandlingsplanens intentioner genomsyrar inte skolans arbete med trygghet och studiero. Planen saknar en konkret beskrivning av de förebyggande åtgärderna. Den saknar också en beskrivning av vilka åtgärder man vidtagit och vilken effekt de fått. Vidare är det otydligt huruvida Likabehandlingsplanen gäller för förskoleklassen och fritidshemmet. Att personalen i förskoleklassen, i skolan och på fritidshemmet samt eleverna inte i tillräcklig grad varit delaktiga vid framtagandet av planen framkommer vid tillsynen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det inte bedrivs ett målinriktat arbete för trygghet och studiero mot kränkande behandling. Skolenhetens plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav. Eleverna är inte tillräckligt delaktiga i arbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 § skollagen

6 kap. 6–8 §§ skollagen

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.1 normer och värden

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Sverigefinska skolan i Eskilstuna måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektorn ska ta sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef för att utveckla utbildningen i skolan och på fritidshemmet.

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. För kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå är rektorn ansvarig och lärare, övrig personal och elever ska medverka. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen ska uppnås. Arbetet ska dokumenteras. Om det på något sätt framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen vidta nödvändiga åtgärder.

Vid intervjun med företrädare för huvudmannen framkommer att rektorn vid huvudmannens styrelsemöten ger viss information om hur arbetet i skolenheten fortskrider. Det framgår att huvudmannen inte har tillräckligt underlag för att kunna analysera och bedöma resultaten och vid behov vidta adekvata åtgärder. Av dokument och intervjuer framkommer att huvudmannen saknar ett systematiskt kvalitetsarbete.

Vid intervjuerna framkommer att rektorn inte utarbetat och fastställt tydliga rutiner och former för hur kvalitetsarbetet ska genomföras. Rektorn har inte synliggjort skolans olika processer och resultat för att åstadkomma en gemensam bild av läget på skolan. Det är otydligt vad som ska prioriteras och utvecklas, när och hur olika insatser ska genomföras och vem som ansvarar. Vid tillsynen framkommer också att lärarna endast i mycket begränsad omfattning deltar i skolenhetens kvalitetsarbete. Lärarna följer upp kunskapsresultaten på individ- och klassnivå, men en gemensam bild av kunskapsresultaten på skolenivå saknas samt rutiner för att följa upp och analysera resultaten utifrån olika faktorer. Exempelvis analyseras inte skillnader i måluppfyllelse mellan olika grupper och klasser, elevernas frånvaro, olika ämnen eller undervisningens kvalitet.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det inte bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivån och endast i begränsad omfattning på skolenivån. Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas i skolan och på fritidshemmet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 3–5 §§ skollagen

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.8 rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Sverigefinska skolan i Eskilstuna måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Bedriva ett elevhälsoarbete som är förebyggande och hälsofrämjande och som stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Kurator och psykolog ska delta i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.
- Elevhälsans insatser ska omfatta psykosociala insatser.

Motivering

Enligt skollagen ska det för eleverna finnas elevhälsa. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator.

Sverigefinska skolans elevhälsa tillika likabehandlingsteam består av skolans rektor, skolsköterska, speciallärare samt en klasslärare och en förskollärare. Teamet har möten en gång i månaden. Vid intervjuerna framkommer att skolan saknar ett förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete. Arbetet är inte heller tydligt inriktat mot att stödja elevernas utveckling mot målen. Skolans elevhälsoplan beskriver det åtgärdande arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Vid intervjuerna framkommer att skolan vid behov av utredningar har använt sig av psykolog från Eskilstuna kommuns stödcentrum. Det framkommer också vid intervjuerna med elevhälsan och rektorn att skolan inte använt sig av vare sig psykolog eller kurator för psykosociala insatser. Detta trots att det under pågående läsår finns problem inom det psykosociala området, med trygghet och studiero.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det inte bedrivs ett förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbete som stödjer elevernas utveckling mot målen. Elevhälsan omfattar inte psykosociala och psykologiska insatser. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.8 rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Sverigefinska skolan i Eskilstuna måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Skapa ett bibliotek som är anpassat till elevernas behov.
- Tillhandahålla fungerande datautrustning för en tidsenlig utbildning.

Motivering

Enligt läroplanen ska skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek, datorer och andra hjälpmedel. Enligt bibliotekslagen och dess förarbeten ska skolbiblioteket utgöra en gemensam och ordnad resurs som inte endast rymmer böcker utan även informationsteknik och andra medier anpassade till barns och ungdomars behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Av intervjuerna framkommer att innehållet i skolans bibliotek är spritt på flera platser. Det finns böcker i olika klassrum, på en vagn i korridoren, i två separata rum varav det ena också utgör en träningslokal för musikframträdanden. Enligt lärarna består böckerna i biblioteket mest av gammal litteratur lite nyare litteratur finns i klassrummen och i lärarrummet. Men litteraturen i lärarrummet har eleverna inte tillgång till. För att få tillgång till nyare litteratur besöker lärarna och eleverna ibland stadsbiblioteket. Rummet där faktaböckerna står går inte att komma in i så om internet inte fungerar får eleverna hoppa över uppgifter i boken där de behövt kontrollera en faktauppgift. Vid rundvandringen framkommer att endast i begränsad omfattning finns tillgång till

andra typer av media, till exempel ljudböcker. Modern teknik i form av datorer med uppkoppling till internet saknas i biblioteket. Av tillsynen framkommer att skolbiblioteket inte erbjuder böcker, informationsteknik eller andra medier anpassade till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Vid tillsynen framkommer också att skolan installerat smartboards i klassrummen men att uppkopplingarna mot internet inte fungerar tillfredsställande, varför eleverna inte heller på detta sätt får tillgång till tidsenlig utrustning med uppgift att stödja elevernas lärande.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att eleverna på Sverigefinska skolan i Eskilstuna inte har tillgång till ett bibliotek som är en del av skolans pedagogiska verksamhet och som bidrar aktivt till elevernas kunskapsutveckling. Skolans bibliotek har ett alltför begränsat innehåll och kan därför inte anses främja språkutveckling eller stimulera till läsning. Eleverna har inte tillgång till fungerande tidsenlig utrustning i utbildningen. Därmed uppfyller inte verksamheten författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 35–36 §§

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.8 rektorns ansvar

Bibliotekslag 2013:801, 5 och 10 §§

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Hallberg, enhetschef Gunnar Olausson och utredare Helena Boëthius.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sanden
Avdelningschef

Carina Nilsson
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.